

آیین نامه دوره نیمه حضوری کارشناسی پیوسته

(ویژه دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۱ و بعد از آن مصوب ۱۳۹۱/۵/۸ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

دانشگاه فرهنگ و معارف اسلامی

وابسته به مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی

اداره طرح و برنامه

گروه قوانین و مقررات

بهار ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات ۴

فصل دوم: پذیرش و ثبت نام ۱۰

فصل سوم: نظام آموزشی ۱۴

فصل چهارم: انتخاب واحد ۱۶

فصل پنجم: حذف و اضافه ۱۸

فصل ششم: تطبیق واحد ۲۲

فصل هفتم: حضور و غیاب ۲۳

فصل هشتم: ارزیابی تحصیلی ۲۴

فصل نهم: مرخصی تحصیلی ۲۷

فصل دهم: انتقال ۲۸

فصل یازدهم: میمان ۳۰

فصل دوازدهم: تغییر رشته ۳۱

- فصل سیزدهم: انصراف از تحصیل ۳۳
- فصل چهاردهم: شهریه ۳۴
- فصل پانزدهم: مشروطی ۳۶
- فصل شانزدهم: اخراج ۳۷
- فصل هفدهم: فراغت از تحصیل ۳۸

فصل اول: کلیات

ماده ۱. هدف

هدف از تدوین این آیین نامه، تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متعهد، متخصص و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیتهای آموزشی دانشگاه و استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود در جهت ارتقای سطح کیفی آموزش دانشجویان است.

ماده ۲. تعاریف

مفاهیم برخی از اصطلاحاتی که در این آیین نامه به کار می رود:

۲-۱. **آزمون پایان ترم:** آزمونی است که در پایان هر ترم تحصیلی برای هر درس ارائه شده در آن ترم برگزار شود.

۲-۲. **آموزش مهارتی:** آموزشی است که برای ارتقای سطح دانش فنی، کارآیی و توانایی دانشجویان در رشته مربوط برگزار می شود.

۲-۳. **آزمون میان ترم:** آزمونی است که در خلال هر ترم در هر عنوان درسی به دفعاتی که استاد درس یا اداره آموزش تشخیص دهد، برگزار می شود.

۲-۴. **آموزش نیمه حضوری:** آموزشی مبتنی بر ارسال کتاب، جزوه ها، چند رسانه ای ها و ... است که دانشجویان می توانند افزون بر مطالعه منابع درسی ارسالی از سوی دانشگاه، در کلاس های رفع اشکال و آموزشی حضوری، اینترنتی و تلفنی شرکت کنند. آزمون این دوره ها، تلفیقی از آزمون های پستی و حضوری است.

۲-۵. **اداره آموزش:** منظور از اداره آموزش، یک واحد اداری در دانشکده، دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی است که مسئولیت همه امور آموزشی مربوط به داوطلبان و دانشجویان (از قبیل پذیرش و نام نویسی، انتخاب واحد، برگزاری کلاس ها و آزمون ها، اعلام نتایج و اعطای مدرک و گواهی پایان دوره) را بر عهده دارد.

۲-۶. **استاد:** یک عضو هیئت علمی یا هر فردی است که مسئولیت تدریس، اداره کلاس و رفع اشکال را در یک درس به صورت نظری یا عملی بر عهده دارد.

۷-۲. انتقال: انتقال به معنای تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه یا مرکز آموزش عالی به یک دانشگاه یا مرکز آموزش عالی دیگر در همان رشته یا رشته دیگر و در همان مقطع تحصیلی و یا مقطع پایین تر و همان نظام آموزشی (روزانه، نیمه حضوری، شبانه، پیام نور، مجازی و بین الملل) است.

۸-۲. تبادل دانشجو: تبادل و جابه جایی دانشجو هنگامی صورت می گیرد که مراکز آموزش عالی و دانشگاه های مبدأ و مقصد، با تقاضای جابه جایی دو دانشجو (یک دانشجو از مبدأ و یک دانشجو از مقصد) پس از گذراندن دست کم یک ترم و در صورت احراز شرایط دیگر موافقت کنند.

۹-۲. ترم آموزشی: مقطعی از دوره تحصیلی است که در آن تعدادی واحد درسی مشخص ارائه شده و سپس آزمون آنها برگزار می شود.

۱۰-۲. ترم تابستانی: ترم تحصیلی کوتاه و فشرده ای است که در آن تعداد محدودی واحد درسی (حداکثر ۶ واحد) ارائه می شود و در پایان ترم، آزمون آن درس به عمل می آید.

۱۱-۲. حداکثر مدت مجاز تحصیل: مدت زمانی مشخص و محدودی است که طی آن دانشجو ملزم است دوره را به صورت کامل و طبق ضوابط مصوب بگذراند.

۱۲-۲. دانشجو: فرد پذیرفته شده ای است که در مهلت مقرر و براساس ضوابط و مقررات جاری در «دانشگاه» ثبت نام می کند.

۱۳-۲. دانشجوی انتقالی: به دانشجویی اطلاق می شود که تقاضای انتقال از یک دانشگاه یا مرکز آموزش عالی به مراکز آموزش عالی یا دانشگاه های دیگر در همان رشته یا رشته دیگر و همان مقطع تحصیلی یا مقطع پایین تر و همان نظام آموزشی را ارائه کرده است و دانشگاه ها یا مراکز آموزش عالی مبدأ و مقصد با این انتقال موافقت کرده اند.

۱۴-۲. دانشجوی مشروط ترم: اگر میانگین نمره های یک ترم دانشجو کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن ترم مشروط تلقی می شود و نام نویسی از دانشجو در ترم آینده بصورت مشروط خواهد بود.

۱۵-۲. دانشجوی مشروط دوره: دانشجویی که میانگین نمره های دوره کارشناسی او در سه نیم سال متوالی یا چهار نیم سال متناوب، کمتر از ۱۲ باشد، دانشجوی مشروط دوره گفته می شود و در هر مرحله ای از تحصیل که باشد، از ادامه تحصیل محروم می شود.

۱۶-۲. دانشجوی میهمان: در مواردی که دانشجو به صورت موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد می تواند با توافق دانشگاه ها یا مراکز آموزش عالی مبدأ و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل

تحصیل خود را به صورت موقت و به میزان کمتر از نصف کل واحدهای درسی رشته تحصیلی خود تغییر دهد.

۱۷-۲. دانشگاه: به همه مراکز و مؤسسات آموزش عالی - اعم از آموزشی و پژوهشی، روزانه، شبانه، نیمه-حضوری، مجازی، بین‌الملل، دولتی و غیردولتی، داخل یا خارج از کشور - که مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری باشد، دانشگاه گفته می‌شود.

۱۸-۲. دروس اجباری: دروسی‌اند که فارغ‌التحصیل شدن دانشجو منوط به گذراندن آنهاست و با دروس دیگر قابل تعویض نیست. دروس اجباری می‌توانند پیش‌نیاز باشند.

۱۹-۲. دروس اختصاصی: دروسی‌اند که به عنوان دروس اصلی دوره برای ارتقای سطح آگاهی‌های لازم دانشجویان به منظور تحصیل ایشان در این رشته تدوین شده‌اند و گذراندن آنها ضروری است. این دروس به دو دسته دروس پایه و دروس تخصصی رشته به شرح زیر تقسیم می‌شود:

أ. دروس پایه: دروسی‌اند که برای آماده کردن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقویت بنیه و بینش علمی وی و درک بهتر دروس تخصصی رشته عرضه می‌شود؛

ب. دروس تخصصی رشته: دروسی‌اند که صرفاً به منظور ایجاد و افزایش کارایی‌های علمی و عملی یک رشته تدریس می‌شود.

۲۰-۲. دروس اختیاری: دروسی‌اند که با توجه به مقررات و برنامه‌های آموزشی می‌توان آنها را از میان مجموعه‌ای از دروس برگزید. دروس اختیاری نمی‌توانند پیش‌نیاز باشند.

۲۱-۲. دروس پیوسته (پیش‌نیاز درس): دروسی‌اند که گذراندن آنها برای گرفتن یک درس دیگر ضروری است.

۲۲-۲. دروس جبرانی (پیش‌نیاز دوره): دروسی‌اند که به عنوان پیش‌نیاز دوره برای ارتقای سطح آگاهی‌های لازم دانشجویان به منظور تحصیل ایشان در این رشته تدوین شده‌اند و گذراندن آنها ضروری است. در صورتی که دانشجو درسی را در مقطع قبلی نگذرانده باشد یا حدنصاب لازم در آزمون پذیرش را اخذ نکرده باشد، موظف است اضافه بر واحدهای درسی مقرر - به تشخیص گروه آزمایشی و مطابق برنامه آموزشی مربوط - آنها را به عنوان دروس جبرانی بگذرانند.

۲۳-۲. دروس خودخوان: درسی است که مطابق جدول اعلامی دانشگاه ارائه نشده است و هیچ گونه تدریس حضوری و کلاس رفع اشکال - اعم از حضوری، اینترنتی و تلفنی - و نیز تکالیف میان ترم نداشته باشد.

۲۴-۲. دروس عمومی (مشترک): دروسی اند که به منظور گسترش اطلاعات عمومی دانشجویان و رشد بینش فرهنگی آنان براساس فرهنگ، معارف و عقاید اسلامی و نیز آشنایی با روش های علمی عرضه می شود.

۲۵-۲. دروس مستقل: دروسی اند که انتخاب آنها منوط به انتخاب یا گذراندن درس یا درس های دیگری نیست.

۲۶-۲. دروس معرفی به استاد: دروسی اند که بصورت عادی ارائه شده اند؛ ولی دانشجو بنا به دلایلی امکان شرکت در کلاس را نداشته و در این دروس، دانشجو از کلاس و آزمون میان ترم معاف است.

۲۷-۲. دروس هم نیاز: دروسی اند که لزوماً باید با درسی دیگر به صورت پیوسته اخذ و گذرانده شوند.

۲۸-۲. دستیار علمی: همکار استاد که در صورت صلاح دید استاد مربوط، وظیفه تدوین متن آموزشی، استخراج پرسش های درسی، پاسخ به پرسش های دانشجویان، تصحیح اوراق امتحانی و ... را بر عهده دارد.

۲۹-۲. دوره: دوره تحصیلی، مدت زمان معینی است که طی آن، مجموعه دروسی هماهنگ و منسجم در یک رشته و در چارچوب نظامی خاص، به داوطلب ارائه می شود تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم دانشگاهی یا گواهی نامه اتمام دوره بیانجامد. منظور از «دوره» در این آیین نامه دوره کارشناسی است که به صورت نیمه حضوری برگزار می گردد.

۳۰-۲. دوره کارشناسی: دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می شود و دانشجو با گذراندن ۱۳۰ تا ۱۴۰ واحد درسی و طبق برنامه درسی مصوب (حسب رشته، طرح پژوهشی یا پایان نامه را نیز شامل می شود) و به دریافت مدرک کارشناسی نائل می شود.

۳۱-۲. راهنمای تحصیلی: عضو هیأت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی «دانشگاه» انتخاب می شود تا راهنمای دانشجویان در امور علمی، فرهنگی و تحصیلی باشد.

۳۲-۲. رشته تحصیلی: مجموعه به هم پیوسته ای از دروس دانشگاهی است که با محتوا و روش شناسی خاص در قالب برنامه های درسی در دوره های تحصیلی مختلف به اجراء گذاشته می شود.

- ۲-۳۳. سال تحصیلی: هر سال تحصیلی، مرکب از دو نیم سال تحصیلی و در صورت لزوم یک ترم تابستانی است و مدت امتحانات دو نیم سال و ترم تابستان، جزء مدت آموزش شمرده نمی شود.
- ۲-۳۴. شورای آموزشی: منظور شورای آموزشی «دانشگاه» است.
- ۲-۳۵. فارغ التحصیل: دانشجویی که کلیه واحدهای درسی دوره کارشناسی را طبق برنامه مصوب و براساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد، فارغ التحصیل آن دوره شناخته می شود.
- ۲-۳۶. کلاس آنلاین: در این کلاس، استاد به صورت صوتی و تصویری درس مربوط را ارائه می دهد و به پرسش های دانشجویان دوره پاسخ می گوید. حضور دانشجو در کلاس آنلاین الزامی است.
- ۲-۳۷. کلاس رفع اشکال حضوری: دانشگاه در هر یک از دروس - حسب مورد و به میزان نیاز در صورت به حد نصاب رسیدن متقاضیان - کلاس های رفع اشکال حضوری برگزار می کند و دانشجویان می توانند با حضور در این کلاس ها پاسخ اشکالات خود را جویا شوند. حضور دانشجو در کلاس رفع اشکال الزامی است.
- ۲-۳۸. گرایش تحصیلی: جهت گیری تخصصی در یک رشته تحصیلی است.
- ۲-۳۹. گروه آزمایشی: مجموعه رشته های مختلف تحصیلی است که برای ورود به تحصیل آنان، مواد آزمون مشترک برگزار می شود.
- ۲-۴۰. گروه آموزشی: بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیئت علمی است که با تأکید بر آموزش، به تولید، ترویج و انتشار علم در یک حوزه تخصصی می پردازد.
- ۲-۴۱. مدرک تحصیلی: دانشنامه رسمی تحصیلی است که در پایان دوره به دانشجویانی که دوره را با موفقیت طبق ضوابط و آیین نامه های این دانشگاه گذرانده اند، اعطا می شود.
- ۲-۴۲. مرخصی تحصیلی: محدوده زمانی است که دانشجو در اثنای دوره تحصیلی به عللی که آن را به دانشگاه اعلام می کند، موقتاً قادر به ادامه تحصیل نبوده و در حد مجاز برای او مرخصی در نظر گرفته می شود.
- ۲-۴۳. معیارهای ارزیابی: اموری مانند نتایج آزمون ها، انجام دادن فعالیت های علمی و ... است که پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس آن ارزیابی می شود.

۲-۴۴. مقاطع تحصیلی: بخش‌های تحصیلات عالی است که دانشجوی هر یک را طی یک دوره تحصیلی می‌گذراند. مقاطع تحصیلی شامل کاردانی (فوق دیپلم)، کارشناسی (لیسانس) پیوسته و ناپیوسته، کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) پیوسته و ناپیوسته، و دکترا، پیوسته و ناپیوسته است.

۲-۴۵. میانگین کل: میانگینی است که از جمع حاصل ضرب‌های نمره هر درس در تعداد واحد آن درس و تقسیم بر کل واحدهای درسی (که آزمون پایان‌ترم از آنها به عمل آمده است) به دست می‌آید.

۲-۴۶. میانگین نمرات ترم: میانگینی است که برای محاسبه میانگین نمره‌ها، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضرب‌ها بر تعداد کل واحدهایی که در آن ترم، دانشجوی برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت کرده است، تقسیم می‌شود.

۲-۴۷. نظام آموزشی: مجموعه‌ای است از مقررات، ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوط به آموزش دانشجویان در یک مؤسسه، دانشگاه یا مرکز آموزش عالی که در طول دوره تحصیلی کارایی داشته و قابل اجرا است.

۲-۴۸. نظام واحدی: منظور از نظام واحدی، نوعی شیوه آموزشی است که در آن هر عنوان درسی بر اساس درجه اهمیت و تعداد کلاس‌های لازم برای گذراندن آن در طول هر نیم‌سال تحصیلی از ۱ تا ۴ واحد درسی ارزش‌گذاری می‌شود.

۲-۴۹. نوع درس: دروس مراکز آموزش عالی و دانشگاهی از لحاظ محتوا، به دروس عمومی و اختصاصی (پایه و تخصصی رشته) و از نظر ارتباط با یکدیگر، به دروس پیوسته (پیش‌نیاز)، هم‌نیاز و مستقل، و از جنبه لزوم یا عدم انتخاب، به دروس اجباری و اختیاری تقسیم می‌شود (تعریف این موارد گذشت).

۲-۵۰. نیم‌سال تحصیلی: دوره‌ای از تحصیل که مشتمل بر شانزده هفته آموزشی و دو هفته امتحان است.

۲-۵۱. واحد درسی: معیاری است که میزان حجم و کیفیت محتوای آموزشی را ارزش‌گذاری می‌کند. در این حالت هر عنوان درسی از ۱ تا ۴ واحد ارزش‌گذاری شده و بر این اساس تعداد جلسات لازم برای هر عنوان درسی تعیین و نمره آن عنوان در میانگین کل محاسبه می‌شود.

۲-۵۲. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

فصل دوم: پذیرش و ثبت نام

ماده ۳. ضوابط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

۱-۳. داشتن شرایط عمومی و اختصاصی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات و مقررات مراجع ذیصلاح که هر ساله از طریق سازمان سنجش آموزش کشور اطلاع رسانی می گردد.

۲-۳. احراز توانمندی علمی مطابق مقررات «وزارت» و «دانشگاه» که هر ساله از طریق سازمان سنجش آموزش کشور اطلاع رسانی می گردد.

ماده ۴. پذیرفته شدگان موظفند در مهلت‌هایی که توسط دانشگاه اعلام می شود، برای نام‌نویسی و انتخاب واحد مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام‌نویسی، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۵. دانشجوی هم‌زمان حق نام‌نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته، و در هر رشته بیش از یک گرایش - اعم از نظام آموزشی حضوری، نیمه‌حضوری، مجازی، از راه دور، شبانه، بین‌الملل، غیر دولتی و غیر انتفاعی و ... - را نخواهد داشت. در صورت تخلف، از ادامه تحصیل در یکی از رشته‌های انتخابی به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری محروم شده و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجوی در این حال موظف است کلیه هزینه‌های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه‌های تعیین شده به دانشگاه بپردازد.

تبصره: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنا هستند. تعریف دانشجوی ممتاز و ضوابط اجرایی این تبصره را شورای هدایت استعدادهای درخشان در آموزش عالی تعیین و ابلاغ می کند.

ماده ۶. تحصیل هم‌زمان با انجام خدمت وظیفه عمومی با توجه به نظام آموزشی دانشگاه، ممنوع است.

تبصره: اطلاع از تمام مقررات مربوط به نظام وظیفه به عهده دانشجو بوده و در صورت رعایت نکردن ضوابط و مقررات مربوط، عواقب این امر صرفاً متوجه دانشجوست و دانشگاه هیچ مسئولیتی در قبال آن نخواهد داشت.

ماده ۷. حداکثر مدت مجاز تحصیل برای دریافت مدرک کارشناسی پیوسته ۵ سال است.

ماده ۸. در این دوره (نیمه‌حضوری) دانشگاه تعهدی در برابر تهیه مسکن، خوابگاه، وام تحصیلی و دیگر امور رفاهی دانشجویان ندارد.

- ماده ۹. مقررات آموزشی دوره نیمه حضوری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، همانند دوره‌های نیمه حضوری دانشگاه پیام نور است و تشکیل کلاس‌ها به صورت تلفنی، اینترنتی و حضوری با نظر دانشگاه خواهد بود.
- ماده ۱۰. به فارغ التحصیلان دوره نیمه حضوری مدرک تحصیلی رسمی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ذکر مفهوم «آموزش این دوره به صورت نیمه حضوری بوده است» اعطا می‌شود.
- ماده ۱۱. پذیرفته شدن در دوره نیمه حضوری به عنوان یک نوبت از حداکثر دو نوبت قبولی در آزمون سراسری شمرده نمی‌شود.

فصل سوم: نظام آموزشی

ماده ۱۲. آموزش در دانشگاه، مبتنی بر نظام واحدی است که در آن ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس، به همان درس محدود است.

ماده ۱۳. تدریس در دانشگاه، لزوماً به روش حضوری صورت نمی گیرد و انتقال مطالب و مفاهیم علمی با توجه به نظام آموزشی باز و از راه دور از طریق در اختیار دادن مواد آموزشی و تشکیل کلاس ها و جلسه های رفع اشکال صورت می گیرد.

تبصره ۱. تعداد ساعت های کلاس های حضوری و رفع اشکال گروهی یا جلسه های رفع اشکال فردی برای هر واحد درسی با توجه به ویژگی درس، نوع درس و نوع مواد آموزشی تعیین می شود و برای اجرا در طول یک نیم سال یا ترم تحصیلی در هر سال تحصیلی از سوی معاونت آموزش دانشگاه ابلاغ می شود.

تبصره ۲. دانشگاه می تواند حسب مورد و لزوم، برای تشکیل کلاس های حضوری در مورد هر یک از دروس اقدام کند. در این حالت دانشجو در صورت ثبت نام در این کلاس ها، موظف است در کلاس حاضر شود؛ مگر با عذر موجه که تشخیص آن به عهده دانشگاه است.

تبصره ۳. عنوان، محتوا و حجم دروس در دوره نیمه حضوری، عیناً همان عنوان، محتوا و حجم دروس در برنامه های نظام آموزش تمام وقت دانشگاه است؛ بنابراین از حیث برنامه درسی، هیچ گونه اختلافی بین دو نظام آموزش نیمه حضوری و روزانه وجود ندارد.

ماده ۱۴. تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن دوره نیمه حضوری کارشناسی ۱۳۰ تا ۱۴۰ واحد است.

ماده ۱۵. هر سال تحصیلی، مرکب از دو نیم سال تحصیلی و نیز در صورت ضرورت و داشتن شرایط و امکانات، یک دوره تابستانی است. مدت آموزش هر نیم سال تحصیلی، شامل ۱۶ هفته آموزشی و دو هفته امتحانات پایانی و هر دوره تابستانی، شامل ۶ هفته آموزشی و یک هفته امتحانات پایانی است.

تبصره ۱. در صورت تشکیل ترم تابستان، دانشجو موظف به ثبت نام در آن نیست.

تبصره ۲. طول مدت امتحانات پایان نیم سال یا پایان دوره تابستانی، جزو مدت آموزش محسوب نمی شود.

تبصره ۳. در ارائه دروس تابستان، دروس مهارتی اولویت دارند.

تبصره ۴. در موارد استثنایی و ضروری دانشگاه می تواند درس یا درس هایی را در مدتی کوتاه تر از ۱۶ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درس ها را اخذ کرده اند ارائه کند، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر کمتر نشود.

ماده ۱۶. دانشگاه موظف به اجرای برنامه های درسی مصوب است. تدریس، ترتیب درس ها با رعایت پیش نیازها، جابه جا کردن ریز مواد، طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع درسی، بر عهده شورای آموزش است.

تبصره: اگر دانشجو درس پیش نیاز را انتخاب کند و از آن نمره مردودی بگیرد، با نظر شورای آموزش می تواند در نیم سال بعد، آن درس را با پس نیاز آن بصورت هم زمان انتخاب کند. در صورت قبول نشدن در درس پیش نیاز، دانشجو موظف است تا زمانی که نمره قبولی کسب کند، آن درس را بلافاصله در نیم سال های تحصیلی بعد انتخاب کند.

ماده ۱۷. گروه آموزشی موظف است برای هدایت علمی و فرهنگی دانشجو از بدو ورود یکی از اعضای هیئت علمی را به عنوان استاد راهنمای تحصیلی تعیین و اعلام نماید.

فصل چهارم: انتخاب واحد

ماده ۱۸. هر دانشجو می تواند در هر نیم سال تحصیلی از میان واحدهای ارائه شده، حداقل ۱۴ و حداکثر ۲۰ واحد درسی را طبق برنامه ای که خدمات آموزشی دانشگاه اعلام می کند با رعایت ضوابط و پیش نیازهای مربوط انتخاب کند.

تبصره ۱. اگر میانگین نمره های نیم سال جاری دانشجو کمتر از ۱۲ باشد، در نیم سال تحصیلی بعد، حداکثر ۱۴ واحد درسی را می تواند انتخاب کند.

تبصره ۲. اگر میانگین نمره های نیم سال جاری دانشجو بین ۱۷ تا ۲۰ باشد، در نیم سال تحصیلی بعد حداکثر ۲۰ واحد درسی را می تواند انتخاب کند.

تبصره ۳. در آخرین نیمسال تحصیلی، دانشجو می تواند صرف نظر از معدل کل (کمتر از ۱۰ نباشد) و مشروطی تا ۲۴ واحد اخذ نماید.

تبصره ۴. تعداد واحدهای انتخابی در ترم تابستان، حداکثر ۶ واحد درسی است و از شمول مفاد رعایت حداقل مجاز مستثناست.

تبصره ۵. در مواردی که از تحصیل دانشجو حداکثر ۸ واحد درسی باقی مانده باشد، می تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستان انتخاب نماید.

تبصره ۶. واحدهای انتخابی دانشجو در ابتدای هر نیمسال تحصیلی (به جز آخرین نیمسال تحصیلی) به هر دلیلی نباید کمتر از ۱۴ واحد درسی باشد. در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان نیمسال، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو (به تشخیص شورای آموزش) به کمتر از ۱۴ واحد درسی برسد، این نیمسال به عنوان یک نیمسال تحصیلی کامل در سنوات تحصیلی وی محاسبه می شود، (اما به منظور بررسی وضعیت مشروطی یا ممتازی دانشجو، نمرات واحدهای این نیمسال با نمرات دروس نیمسال بعدی دانشجو در محاسبه معدل کل دو نیمسال منظور خواهد شد).

ماده ۱۹. در صورتی که دانشجو برای فراغت از تحصیل تنها دو درس نظری باقی مانده داشته باشد، با کسب نظر شورای آموزش می تواند آن درس را به صورت معرفی به استاد اخذ کند.

تبصره: در صورتی که دو درس معرفی به استاد منتهی به دوره تابستانی شود، سقف واحد نباید با رعایت تبصره ۵ ماده ۱۸ از ۸ واحد درسی تجاوز نماید.

ماده ۲۰. چگونگی و ترتیب ارائه کلیه دروس هر دوره با رعایت پیش نیاز (تقدم و تاخر) دروس (طبق برنامه درسی مصوب) برعهده شورای آموزشی گروه است.

تبصره: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی، از رعایت مقررات مربوط به پیش نیاز (تقدم و تاخر) دروس معاف است.

ماده ۲۱. تعداد واحدهای جبرانی برای رشته‌های غیرمرتبط در دوره کارشناسی حداکثر ۱۰ واحد می‌باشد و نمره دروس جبرانی در معدل نیمسال و کل محاسبه می‌شود.

فصل پنجم: حذف و اضافه

ماده ۲۲. دانشجو می تواند پس از آغاز هر نیم سال تحصیلی در مهلتی که در تقویم آموزشی دانشگاه تعیین شده است، تعدادی از درس های انتخابی خود را - در صورت موافقت گروه آموزشی مربوط - حذف کند و درس یا درس های دیگری علاوه بر آنچه قبلاً انتخاب کرده است، اخذ کند مشروط بر آنکه تعداد واحدهای درسی باقی مانده وی از حداقل مجاز کمتر و مجموع واحدهای انتخاب شده در آن نیم سال از میزان مجاز بیشتر نشود.

تبصره: دوره تابستانی از شمول مفاد رعایت حداقل مجاز مستثناست.

ماده ۲۳. دانشجو می تواند تا پنج هفته پیش از پایان نیم سال تحصیلی، تعدادی از درس های خود را حذف کند؛ مشروط به اینکه واحدهای درسی باقی مانده از حداقل مجاز کمتر نشود.

ماده ۲۴. حذف کلیه واحدهای انتخابی در یک نیم سال، تنها در صورتی مجاز است که دانشجو به تشخیص شورای آموزشی، نتواند در آن نیم سال ادامه تحصیل دهد. در این حال نیم سال مزبور به عنوان مرخصی تحصیلی محسوب می شود و شهریه ثابت اخذ شده، مسترد نخواهد شد.

تبصره ۱. به دانشجویانی که در مهلت حذف و اضافه بخشی یا تمام واحدهای انتخابی خود را حذف کنند، فقط شهریه متغیر واحدهای حذف شده مسترد خواهد شد و در صورت حذف واحدها پس از مهلت مقرر حذف و اضافه، شهریه متغیر نیز برگشت داده نخواهد شد.

تبصره ۲. به دانشجویانی که به صورت اضطراری تعدادی از درس های نظری خود را حذف کنند، هیچ گونه شهریه ای اعم از ثابت و متغیر مسترد نخواهد شد.

تبصره ۳. در صورت حذف نیم سال، پس از مهلت حذف و اضافه هیچ گونه شهریه ای اعم از ثابت یا متغیر مسترد نخواهد شد.

فصل ششم: تطبیق واحد

ماده ۲۵. معادل سازی و تطبیق واحد درس هایی که قبول شدگان آزمون سراسری و آزمون های اختصاصی، قبلاً در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی یا دیگر مقاطع تحصیلی این دانشگاه گذرانده اند، با رعایت شرایطی به شرح زیر مجاز است:

۱-۲۵. دانشجویان با توجه به سوابق خود و بنا به تشخیص مرکز متقاضی، مجاز به تحصیل در رشته و دوره جدید باشند.

۲-۲۵. دانشجویان واحدهای درسی را در مراکز گذرانده باشد که مدارک آن مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد؛

۳-۲۵. تحصیل دانشجویان در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی باشد و دانشجویان در دوره های رسمی، واحدهای رسمی را اخذ و گذرانده باشد؛

۴-۲۵. محتوای آموزشی درس های گذرانده شده قبلی، با ۸۰ درصد محتوای واحدهای مشابه در رشته جدید مطابقت داشته باشد (تشخیص آن به عهده گروه های آموزشی است).

۵-۲۵. نمره های دانشجویان در هر درس، حداقل ۱۲ در معیار صفر تا ۲۰ و معادل آن در سایر معیارها برای دانشگاه های دولتی روزانه، نیمه حضوری، شبانه، پیام نور، مجازی، مراکز تربیت معلم و آموزشکده های فنی حرفه ای و در هر درس حداقل ۱۳ در معیار صفر تا بیست و معادل آن در سایر معیارها برای دانشگاه های غیر دولتی اعم از دانشگاه آزاد، دانشگاه های غیرانتفاعی، جامع علمی کاربردی و... باشد.

تبصره ۱. درس هایی که دانشجویان در دوره های غیر دانشگاهی گذرانده و جزو سرفصل های مصوب وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی پذیرفته نخواهد شد.

تبصره ۲. تشخیص ارزش واحدی دروسی که متقاضی جهت تطبیق واحد ارائه می دهد، تنها بر اساس برنامه مصوب وزارتین، تشخیص گروه های آموزشی دانشگاه و یا استعلام از مرکز مربوطه خواهد بود.

تبصره ۳. در صورت عدم امکان تبدیل دقیق معیارهای غیر کمی به معیار عددی صفر تا بیست، آموزش در خصوص تبدیل معیار حاضر به معیار مقبول از مرکز مبداء استعلام می کند در غیر این صورت طبق تشخیص مدیر گروه مربوط عمل می گردد.

تبصره ۴. تشخیص شمول مدارک دانشجویان خارج از کشور با یکی از بندهای ۲-۲۵ و ۴-۲۵، بر عهده گروه های آموزشی است.

- تبصره ۵.** واحدهای گذرانده شده در دوره‌های پودمانی دانشگاه جامع علمی کاربردی به شرط شرکت در امتحان جامع دانشگاه مذکور و ارائه گواهی قبولی با نمره حداقل در امتحان جامع، قابل بررسی و تطبیق است.
- ماده ۲۶.** حداکثر مجموع واحدهای پذیرفته شده از دانشگاه‌های دولتی، غیردولتی، غیر انتفاعی و یا سایر مؤسسات آموزش عالی مذکور در مواد پیشین، نباید بیش از ۵۰ درصد مجموع واحدهای مصوب فعلی در رشته جاری باشد.
- تبصره:** تطبیق بیش از ۵۰ درصد واحدهای گذرانده شده دانشجویان - بنا به تشخیص شورای آموزش دانشگاه - صرفاً درباره درس‌های گذرانده شده در مؤسسه و مراکز تابعه امکان پذیر است.
- ماده ۲۷.** به ازای هر ۲۰ واحد از درس‌های پذیرفته شده دانشجو، یک نیم‌سال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می‌شود.
- ماده ۲۸.** به ازای هر واحد درسی تطبیق شده، شهریه متغیر یک واحد درسی خودخوان طبق جدول شهریه نیم‌سال تحصیلی جاری اخذ خواهد شد.
- تبصره ۱.** اخذ شهریه و امور مربوط، به عهده واحد امور مالی دانشگاه است.
- تبصره ۲.** میزان شهریه، مطابق نیم‌سالی خواهد بود که در آن تقاضای تطبیق واحد اعلام وصول شده است.
- ماده ۲۹.** تعداد واحدهای درس‌های تلفیقی، نباید کمتر از تعداد واحدهای درسی رشته جدید باشد. در صورتی که تعداد واحد کمتر باشد، می‌توان به صورت تلفیقی چند واحد درسی را با یک درس تطبیق کرد. در این حالت میانگین نمره‌های درس‌های فوق، نمره درس تلفیقی را تشکیل خواهد داد.
- تبصره ۱.** در موارد خاص که تعداد واحدهای دانشگاه مبدأ کمتر از دانشگاه مقصد باشد، تطبیق واحد با نظر گروه‌های آموزش انجام می‌شود.
- تبصره ۲.** نمره‌های هر یک از درس‌های تلفیقی، نباید از حدنصاب نمره ۱۲ کمتر باشد. در صورتی که یک درس نمره ۱۲ و یک درس نمره ۱۱ داشته باشد و مجموع این دو درس برای تطبیق در نظر گرفته شده باشد، به علت پایین بودن میانگین نمره‌ها، این درس‌ها قابل تطبیق نیست؛ ولی چنانچه میانگین درس‌های تلفیقی حداقل به ۱۲ برسد، در این صورت قابل تطبیق خواهد بود.
- ماده ۳۰.** کلیه نمره‌های درس‌های تلفیقی، در میانگین کل و سنوات دانشجو محاسبه می‌شود.
- ماده ۳۱.** دانشجو وظیفه دارد در اولین فرصت و حداکثر تا پایان دومین نیم‌سال تحصیلی تقاضای کتبی تطبیق واحد را به آموزش ارائه دهد.

تبصره ۱. با توجه به ممنوع بودن تحصیل همزمان، صرفاً دروسی که مطابق ماده فوق تقاضای تطبیق واحد آنها ارسال شده است انجام خواهد شد.

تبصره ۲. دانشجو می تواند در مدت مجاز در ماده فوق تقاضای تطبیق واحد را بصورت متناوب (حداکثر در دو نوبت) یا مجموعی به دانشگاه ارائه دهد.

ماده ۳۲. تقاضای کتبی دانشجو در دبیرخانه دانشگاه ثبت می شود؛ خود دانشجو و در موارد خاص آموزش دانشگاه برای اخذ نمره تأیید شده از دانشگاه مبدأ اقدام می کند. پس از تأیید مفاد آیین نامه ای، نمره ها به مدیران گروه های آموزشی اطلاع داده شده و آموزش دانشگاه آن را در سوابق تحصیلی دانشجو درج می کند.

تبصره ۱. چنانچه به هر دلیل دانشجو تقاضای تطبیق واحد نکند و موعد مقرر سپری شود، امکان تطبیق واحد میسر نخواهد بود.

تبصره ۲. چنانچه تقاضای دانشجو در موعد مقرر ثبت و تحویل آموزش شده، ولی اخذ نمره های تأیید شده از دانشگاه قبلی به بعد از موعد مقرر موکول شود، تطبیق واحد بلامانع است.

ماده ۳۳. پس از اخذ نمره های تأیید شده و کنترل آنها از نظر مورد تأیید بودن، دانشجو در خصوص تکمیل فرم تقاضای تطبیق واحد اقدام خواهد کرد. ملاک مورد تأیید بودن مؤسسه یا دانشگاه مورد نظر، ذکر نام مؤسسه یا دانشگاه مورد نظر در دفترچه (شماره یک و دو) آزمون سراسری است.

فصل هفتم: حضور و غیاب

ماده ۳۴. حضور دانشجو در تمام فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی ارائه و ثبت نام شده (کلاس‌های آموزشی حضوری، رفع اشکال، آفلاین و ...) الزامی است.

تبصره ۱. غیبت غیر موجه در بیش از $\frac{۳}{۱۶}$ جلسات هر درس و یا در جلسه امتحان پایان نیم سال منجر به درج نمره صفر در آن درس خواهد شد.

تبصره ۲. در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از $\frac{۳}{۱۶}$ جلسات باشد ولی غیبت او به تشخیص شورای آموزش موجه تشخیص داده شود، مشروط به اینکه کمتر از حد مجاز واحدهای انتخابی نشود حذف می‌شود.

تبصره ۳. در صورت غیبت موجه و غیر موجه، شهریه نیم سال تحصیلی اعم از ثابت و متغیر دانشجو مسترد نخواهد شد.

فصل ششم: ارزیابی تحصیلی

ماده ۳۵. معیار ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس براساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف آموزشی - پژوهشی و نتایج امتحانات میان نیمسال و پایان نیمسال، نمره درس است و نمره دانشجو در هر درس، عددی بین صفر تا بیست تعیین می شود.

ماده ۳۶. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است و معدل نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی نباید کمتر از ۱۲ باشد.

تبصره ۱. دانشجویی که در هر یک از درس های اجباری (مجموع درس های اصلی و مصوب دوره) مردود شود، باید در اولین فرصت، آن درس را تکرار کند.

تبصره ۲. نمره کلیه درس ها (غیر از درس های پیش نیاز اصل دوره) اعم از قبولی و مردودی، در کارنامه دانشجو ثبت، و در محاسبه میانگین کل، منظور می شود.

تبصره ۳. دانشجویی که در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال های بعدی دروس فوق را با حداقل نمره ۱۴ بگذراند، نمره قبلی از کارنامه دانشجو حذف می شود و در معدل نیمسال فوق و کل محاسبه نخواهد شد.

تبصره ۴. اگر دانشجویی در یک درس انتخابی یا اختیاری مردود شود، به جای آن درس می تواند از جدول درس های اختیاری در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب کند.

ماده ۳۷. پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس انجام دادن تکالیف درسی - اعم از تحقیقات درسی، آزمون های دوره ای، شرکت در کلاس های حضوری و آنلاین و ... - و آزمون های پایان نیمسال ارزیابی می شود.

تبصره ۱. شرکت در آزمون حضوری پایان هر نیمسال، برای هر درس الزامی است.

تبصره ۲. ملاک اعمال نتایج تکالیف درسی در نمره نهایی، منوط به شرکت در آزمون پایان نیمسال است.

تبصره ۳. مدرس هر درس موظف است، گزارش نمره ارزیابی نهایی درس دانشجویان را ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ برگزاری امتحان پایان نیمسال آن درس به اداره آموزش یا واحد مربوط اعلام نماید.

تبصره ۴. دانشجویی که به نمره ارزیابی درس، تقاضای تجدیدنظر داشته باشد، می تواند ظرف مدت یک هفته از تاریخ اعلام نمره، تقاضای تجدیدنظر کتبی خود را به اداره آموزش تسلیم کند. مدرس هر درس نیز موظف است، ظرف مدت یک هفته از تاریخ دریافت تقاضای تجدیدنظر دانشجویان، به اعتراضات دانشجویان

رسیدگی و اشتباهات احتمالی را برطرف و نمره قطعی را به اداره آموزش اعلام کند.

تبصره ۵. نمرات دروسی که به تشخیص مدرس و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می‌شود. نمره ناتمام باید حداکثر ظرف مدت چهل و پنج (۴۵) روز از تاریخ پایان امتحانات، با رعایت مهلت‌های مذکور در تبصره ۴ این ماده به نمره قطعی تبدیل شود.

تبصره ۶. درسی که در آن برای دانشجو نمره میان‌ترم منظور نشود، در صورت ارائه نشدن تکالیف درسی از طرف دانشگاه، نمره پایان نیم‌سال، نمره نهایی (۲۰ از کل) آن درس محسوب می‌شود.

تبصره ۷. نمره درس پس از قطعی شدن، غیر قابل تغییر و تجدید نظر است.

تبصره ۸. اداره امتحانات موظف است، برگه‌های امتحانی هر درس را به عنوان سابقه درس، حداقل تا دو نیمسال تحصیلی بعد نگهداری نماید.

ماده ۳۸. در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمره‌های دانشجو در آن نیمسال تحصیلی، به نام میانگین نیمسال، و میانگین نمره‌های کلیه درس‌های گرفته شده از اول دوره تحصیل دانشجو تا پایان آن نیمسال تحصیلی، به نام میانگین کل، محاسبه و در کارنامه وی ثبت می‌شود.

تبصره ۱. تعداد واحد و نمره درس‌هایی که دانشجو به صورت قبول یا مردود اخذ کرده است، در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل محاسبه می‌شود و بدین منظور برای محاسبه میانگین نیمسال، تعداد واحد هر درس اخذ شده در آن نیمسال تحصیلی در نمره آن درس ضرب، و مجموع حاصل ضرب‌ها بر تعداد واحدهای اخذ شده در آن نیمسال تحصیلی جهت محاسبه تقسیم می‌شود و برای محاسبه میانگین کل، تعداد واحد هر درس اخذ شده تا پایان آخرین نیمسال تحصیلی، در نمره آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضرب‌ها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا ردی دریافت داشته است تقسیم می‌شود.

تبصره ۲. دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی‌شود؛ اما در پایان دوره تابستان، میانگین آن دوره و میانگین کل، مانند نیمسال‌های تحصیلی تعیین می‌گردد.

فصل نهم: مرخصی تحصیلی

ماده ۳۹. دانشجوی می تواند در طول دوره کارشناسی، حداکثر دو نیم سال متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱. مدت مرخصی تحصیلی، جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی در هر دوره شمرده می شود.

تبصره ۲. «دانشگاه» می تواند با رعایت سقف مدت مجاز تحصیل دانشجوی، نسبت به صدور مرخصی تحصیلی وی تصمیم بگیرد.

تبصره ۴. حداکثر مدت مجاز مرخصی زایمان دانشجوی دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۵. مدت مجاز مرخصی پزشکی دانشجوی، در صورت تایید پزشک معتمد «دانشگاه» و شورای آموزشی، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۶. در صورت اخذ مرخصی، دانشجوی ملزم به پرداخت شهریه ثابت است.

ماده ۴۰. دانشجوی باید تقاضای مرخصی تحصیلی خود را به صورت کتبی حداقل دو هفته پیش از آغاز نام نویسی هر نیم سال، به اداره آموزش دانشگاه ارائه کند.

تبصره. اداره آموزش موظف است پیش از اتمام مهلت نام نویسی، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجوی را کتباً به وی ابلاغ کند.

تبصره ۲. به تشخیص شورای آموزش، دانشگاه می تواند با درخواست دانشجوی پس از گذشت مهلت مقرر تقاضای مرخصی تحصیلی موافقت کند.

فصل دهم: انتقال

ماده ۴۱. انتقال، به معنای تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته یا رشته هم‌تراز و همان مقطع تحصیلی بصورت دائم است.

ماده ۴۲. انتقال دانشجو به از دانشگاهی به دانشگاه دیگر، منوط به شرایط زیر است:

۴۲-۱. ادامه تحصیل متقاضی انتقال در دانشگاه مبدأ، از نظر آموزشی و انضباطی بلامانع باشد؛

۴۲-۲. متقاضی حداقل یک نیم‌سال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدأ گذرانده باشد؛

۴۲-۳. میانگین کل دانشجو حداقل ۱۲ باشد؛

۴۲-۴. نمره آزمون ورودی متقاضی، از نمره آزمون آخرین پذیرفته شده همان سال، در رشته و سهمیه مربوط در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره ۱. دانشجویان رشته‌های علوم انسانی با میانگین کل حداقل ۱۶، از داشتن شرط موضوع بند ۴۲-۴ معاف هستند. این معافیت مشروط بر گذراندن حداقل ۱۲ واحد درسی غیر عمومی است.

تبصره ۲. انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاه‌های اجرایی خاص تعهد سپرده‌اند، با رعایت شرایط ماده ۴۲ و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذی‌ربط، امکان پذیر است.

تبصره ۳. در صورت موافقت انتقال دانشجو، کلیه سوابق وی به دانشگاه مقصد ارسال، و ارتباط او با دانشگاه مبدأ قطع می‌شود.

تبصره ۴. با توجه به تغییرات احتمالی سالیانه در دستورالعمل میهمانی و انتقال از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بدیهی است که در صورت وجود هرگونه تغییری، دستورالعمل ابلاغی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۴۳. انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل - در هر مقطع تحصیلی - فقط یک‌بار مجاز است.

ماده ۴۴. انتقال از دوره‌های مجازی به پیام نور ممنوع، و انتقال بالعکس بلامانع است.

ماده ۴۵. دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را حداقل شش هفته پیش از شروع نیم‌سال تحصیلی کتباً و نیز از طریق سامانه خدمات آموزشی سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و با ذکر مورد، به اداره آموزش دانشگاه مبدأ تسلیم کند.

ماده ۴۶. دانشگاه مبدأ، در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف ده روز موافقت خود را همراه تقاضانامه و ریز نمره‌های دانشجوی به دانشگاه مقصد ارسال کند. دانشگاه مقصد نیز مکلف است حداقل دو هفته پیش از شروع نام‌نویسی، نظر خود را به دانشگاه مبدأ اعلام کند.

ماده ۴۷. کلیه واحدهایی که دانشجوی انتقالی با نمره‌های ۱۲ و بالاتر در دانشگاه مبدأ گذرانده است، در این دانشگاه پذیرفته می‌شود و پذیرش واحدهای گذرانده شده دانشجوی در این دانشگاه، برعهده دانشگاه مقصد است. در هر حال حذف احتمالی واحدهای درسی دانشجوی انتقالی، به میزانی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقی‌مانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره ۱. تمام نمره‌های درسی دانشجوی در دانشگاه مبدأ - اعم از قبولی و یا مردودی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی - عیناً در کارنامه دانشجوی ثبت، و در محاسبه میانگین کل نمره‌ها و حداکثر مجاز سنوات تحصیل دانشجوی محاسبه می‌شود.

تبصره ۲. دانشجوی متقاضی جابه‌جایی، منحصرأ می‌تواند یک دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند.

فصل یازدهم: میهمان

ماده ۴۸. در مواردی که دانشجو بصورت موقت، ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با موافقت دانشگاه های مبدأ و مقصد، به عنوان دانشجوی میهمان بصورت موقت و برای مدت معین، محل تحصیل خود را تغییر دهد.

تبصره ۱. میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه، مشروط بر این است که دانشجو حداقل یک نیم سال را در دانشگاه مبدأ گذرانده باشد.

تبصره ۲. انتخاب واحد دانشجوی میهمان - چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت - در دانشگاه مقصد باید با اطلاع اداره آموزش دانشگاه مبدأ و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

تبصره ۳. دانشجوی متقاضی میهمان باید درخواست مهمانی خود را حداقل شش هفته پیش از شروع نیم سال تحصیلی، کتباً و نیز از طریق سامانه خدمات آموزشی سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و با ذکر مورد، به اداره آموزش دانشگاه مبدأ تسلیم کند.

تبصره ۴. با توجه به تغییرات احتمالی سالیانه در دستورالعمل میهمانی و انتقال از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بدیهی است که در صورت وجود هرگونه تغییری، دستورالعمل ابلاغی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۴۹. هر دانشجو می تواند کمتر از نصف کل واحدهای درسی رشته تحصیلی خود را به صورت میهمان در دانشگاه های دیگر بگذراند.

تبصره: واحدهایی را که دانشجوی میهمان در یک دانشگاه می گذراند، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدأ ثبت می شود و نمره های آنها در محاسبات میانگین نیم سال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

ماده ۵۰. مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان را در هر صورت دانشگاه مبدأ صادر می کند.

فصل دوازدهم: تغییر رشته

ماده ۵۱. دانشجوی در طول تحصیل در مقطع کارشناسی با داشتن شرایط زیر و موافقت شورای آموزشی دانشگاه می تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در آن گروه آزمایشی یا در یک گروه آزمایشی دیگر در دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد:

۱-۵۱. وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجوی در دانشگاه؛

۲-۵۱. دانشجوی حداقل ۲۴ واحد درسی را با موفقیت گذرانده باشد؛

۳-۵۱. میانگین کل دانشجوی حداقل ۱۲ باشد؛

۴-۵۱. با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل پس از تطبیق درس ها و پذیرفتن واحدهای درسی گذرانده شده، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته تحصیلی جدید را در موعد مقرر داشته باشد؛

۵-۵۱. نمره آزمون ورودی متقاضی از نمره آزمون پایین ترین فرد پذیرفته در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال کمتر نباشد.

۶-۵۱. موافقت گروه آموزشی و تأیید شورای آموزش دانشگاه.

تبصره ۱. تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاه های اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذی ربط امکان پذیر است.

تبصره ۲. تغییر رشته به رشته های تحصیلی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش بینی شده، اضافه بر رعایت کلیه شرایط این ماده، مشروط به احراز آن شرایط خاص نیز هست.

تبصره ۳. دانشجوی در هر یک از مقاطع تحصیلی، تنها یک بار می تواند تغییر رشته دهد.

تبصره ۴. در صورت موافقت با تغییر رشته دانشجوی، کلیه سوابق و سنوات آموزشی وی به رشته جدید منتقل می شود.

تبصره ۵. در صورت موافقت با تغییر رشته دانشجوی، کلیه شرایطی که مربوط به دانشجوی ترم اولی است، مشمول وی نیز می شود.

ماده ۵۲. تغییر رشته در مقاطع تحصیلی هم سطح یا از مقطع بالاتر (کارشناسی) به مقطع پایین تر (کاردانی)، امکان پذیر است.

ماده ۵۳. در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین فرصت در رشته جدید ثبت نام کند و پس از نام نویسی، دانشجو حق بازگشت به رشته تحصیلی قبلی را ندارد.

تبصره: اقدام نکردن دانشجو به ثبت نام در رشته تحصیلی جدید در وقت معین، به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

ماده ۵۴. چنانچه تغییر رشته دانشجو، انتقال وی را از یک واحد دانشگاهی به واحد دانشگاهی دیگر ایجاب کند، متقاضی علاوه بر دارا بودن شرایط تغییر رشته، باید واجد شرایط انتقال نیز باشد.

ماده ۵۵. واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو را گروه آموزشی رشته مورد تقاضا بررسی و برابر ضوابط معادل سازی می کند و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشته جدید اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس نیز از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۱. چنانچه تعداد واحدهای درسی یا درس های پذیرفته شده دانشجو بیش از تعداد واحدهای همان درس یا درس های رشته جدید باشد، تعداد واحدهای آن درس یا درس ها مطابق رشته جدید محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲. درس های پذیرفته شده، در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده، بدون احتساب در میانگین، در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این حال، چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی برای دانشجو در رشته جدید منظور می شود.

ماده ۵۶. متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را همراه با مدارک لازم، حداقل شش هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به دانشگاه تسلیم کند.

ماده ۵۷. واحد آموزش دانشگاه حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ دریافت تقاضا، درخواست متقاضی را بررسی کرده و پرونده تکمیل شده دانشجو را همراه ریز نمره ها، بر حسب مورد به گروه های آموزشی مبدأ و مقصد یا شورای آموزشی دانشگاه ارسال می کند. گروه یا شورای آموزشی دانشگاه موظف است حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ دریافت مدارک، نتیجه را به واحد آموزش دانشگاه اعلام کند.

ماده ۵۸. در تغییر رشته که همراه با تغییر مقطع تحصیلی از کارشناسی به کاردانی است، حداکثر مدت مجاز تحصیل بر مبنای دوره کاردانی محاسبه و به ازای هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته از دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز وی کاسته می شود.

فصل سیزدهم: انصراف از تحصیل

ماده ۵۹. عدم ثبت نام دانشجو در هر نیمسال تحصیلی (بدون کسب اجازه از دانشگاه) و ترک تحصیل با اطلاع دانشگاه، انصراف از تحصیل محسوب شمرده می شود و دانشجوی منصرف از تحصیل، حق ادامه تحصیل ندارد. تبصره. در موارد استثنایی که دانشجو قصد ترک تحصیل ندارد ولی غیبت خود را موجه می داند، باید دلایل آن را حداقل یک ماه پیش از پایان همان نیمسال به دانشگاه ارائه دهد. اگر دانشگاه موجه بودن ترک تحصیل را تأیید کند، آن نیمسال جزو مرخصی تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

ماده ۶۰. دانشجویی که بخواهد از تحصیل منصرف شود، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و بصورت کتبی به اداره آموزش تسلیم کند.

تبصره ۱. این دانشجو مجاز است فقط برای یکبار تا شروع نیمسال بعدی، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر شده و دانشجو، حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد.

تبصره ۲. دانشجوی منصرف از تحصیل موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل داشته است عمل کند.

تبصره ۳. تحصیل دوباره دانشجوی منصرف از تحصیل، از طریق آزمون سراسری بر اساس ضوابط امکان پذیر است.

فصل چهاردهم: شهریه

ماده ۶۱. پذیرفته شدگان، ملزم به پرداخت شهریه ثابت و متغیر برای هر نیم سال هستند.

تبصره: شهریه ثابت و متغیر، در صورت تصویب هیئت رئیسه مؤسسه در هر سال تغییر می کند. حداکثر نرخ افزایش سالانه، متناسب با افزایش شهریه مراکز آموزشی عالی مشابه است.

ماده ۶۲. شهریه دانشجو در ترم تابستانی یا در آخرین نیم سال تحصیلی که ۶ واحد و کمتر از آن اخذ شده است، ۵۰ درصد شهریه ثابت، علاوه بر شهریه متغیر درس های اخذ شده است.

ماده ۶۳. شهریه متغیر درس خودخوان (درسی که هیچ گونه کلاس رفع اشکال اعم از حضوری، اینترنتی و تلفنی نداشته باشد)، پنجاه درصد شهریه متغیر به ازاء هر واحد می باشد.

ماده ۶۴. شهریه متغیر واحدهای تطبیقی، (واحدهایی که در دیگر مراکز یا دوره ها گذرانده شده و مطابق با آیین نامه تطبیق واحد در این دانشگاه پذیرفته می شوند) ۵۰ درصد شهریه متغیر به ازای هر واحد است.

ماده ۶۵. دانشجویانی که از مرخصی تحصیلی استفاده می کنند، موظف به پرداخت شهریه ثابت هستند.

ماده ۶۶. به آن دسته از دانشجویانی که در مهلت حذف و اضافه تمام یا بخشی از واحدهای انتخابی خود را حذف کنند، صرفاً شهریه متغیر واحدهای حذف شده مسترد خواهد شد.

تبصره ۱. به آن دسته از دانشجویانی که به صورت اضطراری یک یا تعدادی از درس های خود را حذف کنند (منوط به رعایت تعداد حداقل واحدهای مجاز)، شهریه متغیر مسترد نخواهد شد.

تبصره ۲. در صورتی که حذف اضطراری کلیه واحدهای انتخابی در یک نیم سال به تشخیص شورای آموزش موجه باشد، نیم سال مزبور به عنوان مرخصی تحصیلی محسوب می شود و دانشجویان، صرفاً ملزم به پرداخت شهریه ثابت هستند.

ماده ۶۷. دانشجویان در صورت دارا بودن شرایط مندرج در آیین نامه تخفیف شهریه (مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۱۰ شورای معاونین مؤسسه و الحاقات و اصلاحات بعدی آن) از تخفیف شهریه تا حداکثر ۵۰ درصد ثابت و متغیر (حسب مورد) برخوردار می شوند.

تبصره ۱. تشخیص موارد مشمول تخفیف - مطابق شواهد و مستندات - بر عهده شورای داخلی دانشگاه است.

تبصره ۲. شمول تخفیف، صرفاً پس از درخواست مکتوب تخفیف شهریه از ناحیه دانشجو، قابل پی گیری و اعمال است.

تبصره ۳. درخواست تخفیف شهریه از ناحیه دانشجو، لزوماً باید در همان ترمی صورت گیرد که در آن قرار دارد؛ از این رو پس از اتمام ترم، درخواست تخفیف شهریه برای ترم سابق پذیرفته نمی شود.

تبصره ۴. نیم سال تابستان، مهمانی، معرفی به استاد، مرخصی تحصیلی، هزینه اعطاء مدرک و موارد مشابه مشمول تخفیف نمی شوند.

تبصره ۵. کلیه تخفیف های شهریه به دانشجویانی اعطاء می شود که از نظر اخلاق، رفتار و رعایت شئون دانشجویی مورد تأیید دفتر نظارت و بازرسی بوده و از آنان رضایت کامل حاصل باشد.

تبصره ۶. تخفیف شهریه شامل دانشجویانی که کل شهریه آنان توسط نهادها، ارگانها، افراد و ... پرداخت می شود، نمی گردد.

تبصره ۷. به دانشجویانی که مشروط شده باشند، در نیم سال بعد تخفیف تعلق نمی گیرد.

تبصره ۸. به دانشجویان بد حساب که به تعهدات قبلی خود عمل نکرده اند، تخفیف شهریه تعلق نمی گیرد.

تبصره ۹. دانشجویانی که در نیم سال آخر تحصیلی مشمول دریافت تخفیف می شوند، تخفیف مقرر بر اساس شهریه همان نیم سال در هنگام تسویه حساب به بستانکاری دانشجو منظور و در صورت طلب کار شدن به صورت نقدی پرداخت می شود.

تبصره ۱۰. در صورتی که دانشجویی در یک نیم سال شرایط برخورداری از چند تخفیف را داشته باشد بالاترین میزان تخفیف ملاک پرداخت است.

فصل پانزدهم: مشروطی

ماده ۶۸. اگر میانگین نمره‌های یک نیم‌سال دانشجو کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیم‌سال مشروط تلقی می‌شود. و در نیم‌سال بعد (جز در آخرین نیم‌سال تحصیلی) حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی را ندارد.

ماده ۶۹. حداکثر نیم‌سال مشروطی مجاز در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیم‌سال اعم از متوالی یا متناوب است. در مواردی که معدل کل دانشجو ۱۲ یا بالاتر باشد، در سقف سنوات مجاز می‌تواند تا زمانی که در نیم‌سال‌های بعدی مشروط نشود، به تحصیل ادامه دهد؛ در غیر این صورت، از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۷۰. اگر پس از اتمام واحدهای درسی، میانگین کل دانشجو کمتر از ۱۲ باشد، وضعیت دانشجو به دانشجوی مشروط دوره تبدیل می‌شود و فقط یک گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده با درج نمرات و معدل کل داده خواهد شد.

تبصره ۱. نمره تک‌درس و درس‌های پذیرفته شده از سایر مراکز آموزشی - حسب مقررات مربوط - تنها در محاسبه میانگین کل دانشجو لحاظ می‌شود.

تبصره ۲. اداره آموزش موظف است وضعیت دانشجوی مشروط را رسماً و از طریق سایت دانشگاه به وی اطلاع دهد تا در صورت تمایل به ادامه تحصیل، با آگاهی از شرایط عدم دریافت مدرک تحصیلی ثبت نام کند. یک نسخه از اخطار در پرونده دانشجو ضبط می‌شود.

تبصره ۳. کوتاهی در اخطار به دانشجوی مشروط از طرف اداره آموزش یا اظهار بی‌اطلاعی دانشجو از این امر، مانع از اجرای مقررات نمی‌شود.

تبصره ۴. دانشجو در پایان هر نیم‌سال تحصیلی، موظف به پیگیری وضعیت تحصیلی خود است.

فصل شانزدهم: اخراج

ماده ۷۱. در صورتی که دانشجو بدون کسب موافقت دانشگاه - حتی برای یک نیم سال - ترک تحصیل کند از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۷۲. با توجه به اینکه حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته، ۵ سال و معادل ۱۰ نیمسال است، اگر دانشجو موفق به گذراندن مجموع واحدهای دوره کارشناسی در زمان فوق نشود، صرفاً یک گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده با درج نمرات و معدل کل داده خواهد شد. دانشجویانی که از معافیت تحصیلی استفاده می کنند، افزون بر تنزل مدرک، با لغو معافیت تحصیلی نیز روبرو خواهند شد.

ماده ۷۳. در صورتی که میانگین نمره های دانشجوی دوره کارشناسی در سه نیم سال متوالی یا متناوب، کمتر از ۱۲ باشد، در هر مرحله ای از تحصیل که باشد، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۷۴. اگر دانشجوی دوره کارشناسی از تحصیل منصرف یا اخراج شود، می تواند گواهی تعداد واحدهای اخذ شده و قبول شده را با ذکر میانگین کل و قید وضعیت وی که منجر به خاتمه تحصیل شده است، درخواست کند.

ماده ۷۵. دانشجوی اخراجی موظف است به کلیه تعهداتی که به دانشگاه سپرده است، عمل کند.

ماده ۷۶. صدور هرگونه گواهی نامه و تسلیم ریز نمره ها و دریافت دوباره شرکت مجدد در آزمون ورودی، منوط به تسویه حساب دانشجو با دانشگاه است.

فصل هفدهم: فراغت از تحصیل

ماده ۷۷. به دانشجویی که کلیه واحدهای درسی دوره کارشناسی را طبق برنامه مصوب و بر اساس مقررات این آیین نامه با میانگین حداقل ۱۲ با موفقیت گذرانده باشد، فارغ التحصیل این دوره شناخته می شود.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجویی در طول مدت مجاز تحصیل نتواند معدل کل خود را به ۱۲ برساند، تنها یک نیم سال به وی فرصت داده می شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از دروس دوره، میانگین کل دروس خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند؛ در غیر این صورت، از تحصیل محروم می شود. در این صورت نمرات درس های تکراری علاوه بر نمره های قبلی در کارنامه دانشجو ثبت، و در محاسبه میانگین کل نمره های او محسوب می شود.

تبصره ۲. تاریخ فراغت از تحصیل، ترمی است که آخرین نمره درسی نهایی دانشجو را اداره آموزش در پرونده تحصیلی وی ثبت می کند.

ماده ۷۸. در صورتی که تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته، برابر یا بیشتر از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی با معدل نمره ۱۲ یا بالاتر باشد، می تواند مدرک کاردانی در همان رشته دریافت کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور فقط یک گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده با درج نمرات و معدل کل داده خواهد شد.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز برای دوره کاردانی را گذرانده باشد، دانشگاه می تواند دروسی را که دانشجو با نمره ۱۲ یا بالاتر گذرانده است، ملاک سنجش مدرک کاردانی قرار دهد.

تبصره ۲. صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن «دانشگاه» انجام می گیرد.

ماده ۷۸. این آیین نامه در ۱۷ فصل، ۷۸ ماده و ۱۰۴ تبصره تنظیم شده و در تاریخ ---/--/۱۳ به تصویب شورای داخلی دانشگاه فرهنگ و معارف اسلامی رسیده است و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ به بعد و لازم الاجراء است.